

Kjære kamerater og godtfolk!

(Mads Gilberts 1.mai-appel 2009 på Samorg sitt felles torgmøte i Tromsø)

Gratulere med 1.mai! Tillykke med arbeidernes internasjonale solidaritetsdag og årets viktigste kampdag for alle som sloss for en mer rettferdig verden!

Jeg er stolt av å bo i Tromsø! Jeg er stolt når jeg representerer Tromsø!

For Tromsø er en internasjonal by og en sterk solidaritetsby.

Vi vil at byen vår ikke bare skal preges av solidaritet og inkludere alle som bor her, uansett rase, religion, klasse og kjønn - men også være en levende og varm *internasjonal* solidaritetsby, våkent tilstede i denne verden. Vi vil gi *vårt* bidrag i kampen for global forandring og global rettferdighet.

Og vi har kommet godt i vei: Tromsø kommune og Troms fylke ble tidlig formelt erklært som antirastisk sone av våre parlamentariske organ, fylkestinget og kommunestyret.

MUF-kurderne, Bilal Gahni og Hawre Mohammed Ali fikk langvarig og sterk støtte gjennom massemobilisering, en aktiv støttekomité og politikermobilisering. Dette støtteambeidet endret også regjeringens politikk, slik det langvarige støtteambeidet for kirkeasylantene også gjorde noen år tilbake. Uten det systematiske solidaritetsarbeidet her i Tromsø hadde det ikke blitt gjennomslag på landsbasis.

Og ikke minst: Tromsø er på 6. året den aktive vennsbyen til den stolte Gaza by, hovedstaden i Gaza, Okkupert Palestina – utbombet og beleiret, men fortsatt utholdende og modig!

Vi skal være stolte over det vi har fått til, men ikke bli sjøtilfredse.

Vi skal være utålmodige med samtidig optimister: Det nytter å kjempe, men veien er lang.

Vi skal ikke gi opp men gi hverandre håp.

En bedre verden er mulig - men vi må ha mot til å mene, mot til å stå imot og vilje til å handle.

Og husk - det krevde mer enn tretti års møysommelig solidaritetsarbeid før vinden virkelig snudde i kampen mot Israels okkupasjon og rasisme, for et fritt Palestina! Det tok millioner av ord og diskusjoner, tusenvis av store og små demonstrasjoner og årevis med tålmodig opplysningsarbeid, parlamentarisk kløkt og ikke minst: En seigt utholdende Palestinakomité. *Men det snudde!* De stemmeløse fikk viktige stemmer her nord – og i januar i år ble alle disse bekkene av solidaritet til en flodbølge av varm støtte som skyllet over hele landet.

Takk til alle dere som sto opp og ropte: Nok er nok da Gaza brant og blødde!

Men andre kjemper også med ryggen mot veggen. I dag må vi innse at vi har vært for passive i solidaritetsarbeidet for det tamilske folket. Kampen mot den singalesiske hærens brutale okkupasjon av Tamil Eelam og nedslakting av tusenvis sivile tamiler har fått altfor lite støtte i Norge. Kampen fortsetter også for et uavhengig Tamil Eelam. Vi må øke vår støtte og vise våre tamilske søstre og brødre her i Tromsø den solidariteten de så desperat trenger nå.

Vi krever menneskerettigheter for alle mennesker!

Sult og fattigdom knuger flertallet av jordas folk, og de aller fleste bor på den sørlige halvkule. Mens de rike blir stadig meningsløst og grotesk mye rikere, blir de fattige stadig flere og stadig fattigere og fattigdomskløften nesten bunnløs.

De rike blir ikke rikere fordi de jobber hardere – og de fattige blir ikke fattigere fordi de jobber mindre! Det er det grunnleggende økonomiske og politiske systemet som skaper avgrunnen mellom fattige og rike, som skaper meningsløs barnedødelighet, sult, fortvilelse og desperate aksjoner i SØR.

Fattigdom og sykdom er samme dom. Jorda har mat, arbeid og ressurser nok til alle, men den kynisk globaliserte kapitalismen har nok en gang skapt en økonomisk krise av uoverskuelige konsekvenser som rammer jordas fattige og eiendomsløse aller hardest.

*Edelt er mennesket,
jorden er rik!
Finnes her nød og sult
skyldes det svik!*

- sier Nordahl Grieg Til ungdommen¹

Sviket burde ikke komme som noen overraskelse. Allerede Marx forutså og beskrev kapitalismens lovmessig tilbakevendende og destruktive kriser med nedgangstider og massearbeidsløshet. Likevel hører vi den globale finanskrisen stadig omtalt som en overraskende naturkatastrofe. Den politiske systemkritikken er komplett fraværende, dessverre også i den sittende rødgrønne regjeringa, både fra APs og SVs ledere.

Krisen vi nå står midt i *øker* forskjeller, *øker* fattigdom og *øker* sulten til historiske proporsjoner. Og de fattige jordløse, arbeidere og kvinner bærer børa krisen skaper. Arbeidsløse gjestearbeidere kan ikke lenger sende penger heim til sine fattige familier i Sør med katastrofale konsekvenser for lokal økonomi. ILO, FNs arbeidsorganisasjon, har påvist at arbeidsledigheten bare i Asia vil nå 7,2 millioner i år og øke videre til 23.3 millioner hvis krisen fortsetter. Den dype fattigdomskløften blir enda dypere. Det er jordas fattige som tvinges til å bærer børa av børsenes brutale spekulasjoner og kapitalismens kyniske jakt på maksimal profitt. Og når sulten herjer skifter de spekulasjonsobjekt til mat: Verdens største korn- og gjødselgiganter hadde en eksplosiv profittøkning i fjor.

Og det er jo nettopp *forskjellenes verden* som danner grobunn for sosial uro og politisk opprør. Det er den grunnleggende uretten i dette økonomiske systemet som driver menneskene til å ta kampen opp, noen ganger med desperate handlinger, handlinger som av verdens herskere stemples med etiketten ”terror”. Og nettopp ”terror”- og ”terroriststempelet” tåkelegger de grunnleggende årsaksforholdene og fratår ”de andre” deres grunnleggende rett til å kjempe for en verden fri for slaveri og sult – slik arbeiderbevegelsen og radikale krefter har kjempet for rettferdighet og velferdsstat – og slik våre frigjøringskjempere med væpnet motstand sloss mot den tyske okkupasjonen.

Men dere, samtidig som forskjellene øker og de fattigste fattige skyves enda lenger ned i fattigdom som følge av finanskrisa, er det også lyspunkter! Stadig flere uavhengige nasjonene i Sør gjør opprør mot supermaktens plyndring av naturressursene. Mat og råvarer beholdes i landet. Uavhengighet erklæres. Demokratiske valg vinnes av opprørsbevegelser og ledes av tydelige venstrepolitikere med nasjonal uavhengighet og fattigfolks interesser på partiprogrammene. Fattiggutten og streikelederen Lula da Silva ble president i Brasil, aymara-indianeren Evo Morales ble president i Bolivia for tre år siden, med den antiimperialistiske presidenten Hugo Chavez som sitt forbilde - han som selv ble

president i Bolivia for snart 11 år siden - og ikke minst kjempen sjøl, Fidel Castro: Alle disse trosser USAs hegemoni og støtter alternative modeller for økonomisk utvikling. De vil fremme samarbeid mellom verdens fattige nasjoner, særlig i Latin-Amerika. 1. mai 2006 iverksatte Evo Morales at Bolivia nasjonaliserte alle sine olje- og gassfelt. Og nå nettopp, 15 mars i år, vant venstrepartiet FMLN en historisk valgseier i El Salvador med reint flertall.

Nå vil de utvide friheten til hele den sørlige halvkulen

Røttene til det tidlige søramerikanske opprøret som revolusjonshelten Simon Bolivar ledet - var nettopp sult og fattigdom. Forsvaret av friheten til fattige land og folk betyr at folkemassene reiser seg for å få en slutt på tyranni og utbytting - og for å få rettferdighet. Og like mye som disse kampene handler om å få slutt på undertrykking, så handler kampen om en ny begynnelse.

Men det tar tid og vi må være tålmodige!

Husk at apartheidlovene i USA ble ikke endret før i 1964/65 etter en lang og hard kamp ikke minst takket være brei massemobilisering ledet av opprøreren og organisatoren Martin Luther King jr. som ble myrdet da han skulle hjelpe fattige søppelkjørere å organisere seg. Martin Luther King mente de tre ondene rasisme, militarisme og kapitalisme knuget verden og måtte nedkjempes før alle kunne få sin fortjente rettferdighet.

Hvordan ser verden ut?

USA fører brutale og destabiliserende kriger i Irak, Afghanistan med Norge på slep. Den norske krigføring i Afghanistan gjør verken Norge eller verden til et tryggere sted, tvert imot! Vi krever at soldatene skal hjem fra Afghanistan, ikke i kister eller som fordekte drapsmenn, men komme hjem for å forsvare vårt eget land, i et legitimt norsk forsvar av våre nasjonale interesser, og ikke tjene som leiesoldater for krigsherrene i Pentagon og Nato i deres kamp for større geopolitisk kontroll.

Krig er forakt for liv.

Fred er å skape.

Kast dine krefter inn:

døden skal tape!

Alle skjønner vi det absurde politiske når norske skattemilliarder ruller til en håpløs krig mot folket i Afghanistan, mens Kystvakta her nord ikke får penger nok til å sikre våre uendelig viktige ressurser i havet - og den viktige marinebasen Olavsværn legges ned for å spare penger til raketter i Afghanistan.

Andre steder er situasjonen desperat: Ta Gaza og Tamil Eelam.

Skal vi måle terror med samme målestokk og definere terrorist med samme innhold, så må krigsherrene både i Israel, på Sri Lanka og i USA kalles terrorister og krigene og okkupasjonene de er ansvarlige for kalles ved sitt rette navn: Statsterrorisme.

I Gaza er det enorme ødeleggelse etter det blodige israelske overfallet, men det er ingen gjenoppbygging eller internasjonal bistand slik vi er vant med å se etter kriger og katastrofer. Den israelske blokaden av Gaza og den kollektive straffen fortsetter, alt i strid med både folkerett og humanisme.

Etter Israels blodige og brutale krigføring mot Gaza i januar, ligger mye av infrastrukturen i grus. Ikke bare ble over 1500 drept og 5.500 såret hvorav 50 % kvinner og barn, men også skoler, sykehus, veier, og offentlige kontorer ble bombet. 300.000 mennesker mangler innlagt vann, og Unicef anslår at 8000 barn er kraftig underernært. Likevel får verken Redd Barna, eller andre hjelpeorganisasjoner drive nødhjelp og gjenoppbyggingen av amerikansk lovgivning. Ifølge «Patriot act» er nemlig støtte til å bygge skoler eller klinikker i Gaza «støtte til terrorisme» ifølge OFAC², USAs organ som overvåker at ingen som USA ensidig har stemplet som "terrorister" skal få noen form for støtte eller delta i noen former for samarbeid med frivillige humanitære organisasjoner i USA, som for eksempel Save The Children. Slik forsterker USA - med støtte fra EU - den brutale kollektive straffen av 1.5 millioner sivile palestinere i Gaza, hvorav halvparten er barn!

- Vi får lov til å dele ut nødhjelpspakker, som mat og vann, men systematiske nødhjelpsoperasjoner og gjenoppbygging hindres, sier Bjørn Lindgren som er Redd Barnas regionaldirektør for Europa og Midtøsten - Dette er en forferdelig politikk som hindrer oss i å hjelpe barn.

Og hvor var alle som reiste seg og forlot salen da *Israel* sist inntok talerstolen i FN? Hvorfor gikk de ikke da, representantene for Vesten, EU, USA? Hvor er Jonas sin protest mot den brutale politikken som USA og Israel sammen fortsatt fører mot det krigsherja folket i Gaza – i strid med all folkerett? Vi hører deg ikke, Jonas!

Så dere - vi må *fortsette* og vi må *øke* støtten til palestinerne og kreve handling fra vår egen Regjering!

I Tamil Eelam skjer grusomme overgrep og nattsvart kolonipolitikk! Vi må øke støtten og kreve handling fra vår egen Regjering!

Til slutt kjære venner: Hva kan vi gjøre, hver enkelt og sammen?

Vi kan reise oss opp og si nok er nok!

Vi kan si det med den stemmen *hver enkelt av oss har* – den er sterk og tydelig nok!

Vi kan fortsette den viktige kampen for vår egen velferdsstat, for faglige rettigheter, mot EU og for miljøet slik vi har vist så tydelig med parolene i dagens store demonstrasjon.

Vi kan gjøre som Ingrid Evertsen - vårres alles Mossa og det gode mennesket fra Yttersia - gjorde da hun første gang hørte min gråtkvalte stemme fra Gaza på NRK-Troms i juli 2006, og utbrøt, kanskje for seg sjøl, kanskje var det bare katta som hørte det – men da hun utbrøt: - Herregud, dette må vi gjøre nokka med! Det kan ikke fortsette sånn, og når han Mads skrik, da er det alvor.

Så ringte hun noen som ringte noen av sine kulturvenner som ringte til sine venner og vips, så var en ny bevegelse skapt: En fargerik kulturkaravane for Gaza, et krafttak for Gaza og en kraftfull innsamlinger til det palestinske Proteseverkstedet i Gaza by – som sto i fare for å måtte stenge som følge av den vestlige økonomiske blokaden av Gaza etter valget av Hamas i 2006.

Eller vi kan gjøre som Astrid Eriksen og Silje Ryvold gjorde, da de som unge studenter valgte å reise til en palestinsk flyktningleir i Libanon for å skape kulturtilbud for palestinske barn.

Da de kom heim meldte seg inn og tok viktige lederoppgaver og ansvar i Palestinakomiteen og i ungdomssatsingen for Gaza i Tvibit-regi.

Vi kan gjøre som Ragnar Olsen, Kari og Lars Bremnes, som Blandakoret Nordaførr og alle de andre flotte kulturarbeiderne våre – skrive en sang, lage en konsert, male et bilde - og slik røre ved hjertene våre med ord, toner og bilder.

Vi kan gjøre som Knut og de andre som driver Vennskapsby-arbeidet eller som Kirsti, Odd og Åshild som har tatt initiativ til akademisk boikott av Israel.

Vi kan gjøre som våre tamilske søstre og brødre har gjort: Vist sitt raseri og sin fortvilelse over overgrepene fra den singalesiske regjeringa og drapene på tusenvis sivile landsmenn – og stille krav til den norske regjeringa om å gjøre mer!

Vi kan gjøre som Eirik, Kristiane, Sylvin, Elisabeth og alle de andre palestina-aktivistene som aldri ga opp. Vi kan gjøre som ungdommene i AUF, SU og RU som nå danner ungdomsgrupper for Palestina.

Og vi kan gjøre som Arild Hausberg som tok *politisk* ansvar sammen med Gunhild Johansen og fremmet Tromsø som vennskapsby og stiller tydelige og hørbare krav til Regjeringa. Og det nytter: Tirsdag reiser Ingrid Evertsen, Astrid Eriksen og vår ordfører Arild Hausberg til Gaza for å overlevere pengene fra de landsomfattende innsamlingene til Gaza kommunale protesteverksted. Mer enn 3 millioner er samlet inn – i det som startet med Ingrids innlevelse og solidaritet med palestinerne! Med seg har de penger, men viktigst: Vår alles fortsatte solidaritet – og vi ønsker dere varmt en god reise!

Kort sagt: *Vi kan alle gjøre noe!*

Vi kan reise oss opp og si NOK ER NOK! Vi vil ha en annen verden!

Vi krever en annen politikk!

Vi støtter aktivt de som kjemper mot undertrykking, okkupasjon og krig!

Vi vil ikke at Oljefondet skal investeres i Israel.

Vi vil ikke at norske soldater skal okkupere Afghanistan.

Vi vil være en solidarisk nasjon! Vi vil være en solidarisk by!

Da synker våpnene

maktesløs ned!

Skaper vi menneskeverd

skaper vi fred.

Lenge leve vennskapet mellom Tromsø by og verdens kjempende folk!

Lenge leve solidaritetsbyen Tromsø!

Til ungdommen

Kringsatt av fiender,
gå inn i din tid!
Under en blodig storm -
vi deg til strid!

Kanskje du spør i angst,
udekket, åpen:
hva skal jeg kjempe med
hva er mitt våpen?

Her er ditt vern mot vold,
her er ditt sverd:
troen på livet vårt,
menneskets verd.

For all vår fremtids skyld,
søk det og dyrk det,
dø om du må - men:
øk det og styrk det!

Stilt går granatenes
glidende bånd
Stans deres drift mot død
stans dem med ånd!

Krig er forakt for liv.
Fred er å skape.
Kast dine krefter inn:
døden skal tape!

Elsk og berik med drøm
alt stort som var!
Gå mot det ukjente
fravrist det svar.

Ubygde kraftverker,
ukjente stjerner.
Skap dem, med skånet livs
dristige hjerner!

Edelt er mennesket,
jorden er rik!
Finnes her nød og sult
skyldes det svik.

Knus det! I livets navn
skal urett falle.
Solskinn og brød og ånd
eies av alle.

Da synker våpnene
makteløs ned!
Skaper vi menneskeverd
skaper vi fred.

Den som med høyre arm
bærer en byrde,
dyr og umistelig,
kan ikke myrde.

Dette er løftet vårt
fra bror til bror:
vi vil bli gode mot
menneskenes jord.

Vi vil ta vare på
skjønnheten, varmen
som om vi bar et barn
varsomt på armen!

Nordahl Grieg, 1936

Fotnoter

¹ Fra diktet "Til ungdommen" av Nordahl Grieg fra 1936. De seinere versene i talen er fra samme dikt. Se Kim Larsens fantastiske og kraftfulle framføring av sangen på YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=n2xndNNnDwM&feature=related>

² Se <http://www.klassekampen.no/artikler/nyheter/55894/article/item/null>
http://en.wikipedia.org/wiki/Office_of_Foreign_Assets_Control
http://www.aftenposten.no/kul_und/article895938.ece
http://www.dn.no/forsiden/utenriks/article996988.ece?WT.mc_id=dn_rss

